

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29.05.1969, sp. zn. 2 Cz 16/69, ECLI:CZ:NS:1969:2.CZ.16.1969.1

Číslo: 23/1970

Právní věta: Upozornenie predávajúceho by mohlo vylúčiť právo kupujúceho na zlavu z kúpnej ceny, event. na odstúpenie od kúpnej zmluvy, len v prípade, že by sa týkalo určitej vady nestačilo by teda, že snád' predávajúci upozornil kupujúceho len všeobecne na to, že vec je vadná. Ustanovenie § 401 ods. 1 o. z. sa nevzťahuje len na prípady, kedy predávajúci neupozorní kupujúceho na vady, o ktorých vie, a teda tieto vady - či už úmyselne či z nedbalosti - zatají, ale aj na prípady, kedy ide o vady, ktoré vyšli nie len pre kupujúceho, ale aj pre predávajúceho dodatočne najavo a na ktoré predávajúci kupujúceho ani upozorniť nemohol, pretože o nich nevedel.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 29.05.1969

Spisová značka: 2 Cz 16/69

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Cena, Koupě

Předpisy: 40/1964 Sb. § 401

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobca kúpil od žalovanej v januári 1965 starý klavír - krídlo, a to za ujednanú cenu 1100,- Kčs. Listom z 3. 4. 1965 od tejto zmluvy odstúpil s odôvodnením, že dodatočne vyšli najavo vady, ktoré robia klavír neupotrebitelným. Žaloval preto o vrátenie sumy 1100,- Kčs proti vydaniu klavíru.

Okresný súd v Michalovciach uznal žalovanú rozsudkom z 5. 8. 1966 povinnou zaplatiť žalobcovi 1100,- Kčs s prísł.

Krajský súd v Košiciach zmenil rozsudkom z 27. 6. 1967 rozsudok súdu prvého stupne tak, že žalobu zamietol. Svoje stanovisko odôvodnil v podstate tým, že žalobca si prehliadol klavír pred uzavretím kúpnej zmluvy, že teda vedel, čo kupuje, čomu svedčila aj nízka cena, že bol upozornený žalovanou, že si nutná oprava klavíru vyžiada náklad asi 1500,- Kčs a že nemožno ani povedať, že by žalovaná nedostatok dusitiek úmyslne zamlčala, pretože o tomto nedostatku nevedela.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon a tento rozsudok zrušil.

Z odôvodnenia:

Žalobca uplatnil právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 401 ods. 1 o. z., podľa ktorého má kupujúci, ak vyjde najavo dodatočne vada, na ktorú nebol predávajúcim upozornený, právo na zľavu z kúpnej ceny zodpovedajúcu povahe a rozsahu vady; ak ide o vadu, ktorá robí vec neupotrebitelnou, má tiež právo od zmluvy odstúpiť. Toto právo môže kupujúci uplatniť na súde len v prípade (§ 403 ods. 1 o. z.), že vady vytkol – pokiaľ nejde o vady krmív a vady dobytka, kde sú stanovené lehoty kratšie – neskoršie do šiestich mesiacov od prevzatia veci.

Krajský súd vyšiel zo zistenia okresného súdu, ktoré je v súlade s obsahom spisu, že kúpna zmluva bola uzavretá v januári 1965. Vyšiel tiež správne – aj keď to výslovne neuviedol – z toho, že právo bolo na súde uplatnené v lehote a za podmienok § 403 ods. 1 (druhá veta) o. z., keď žalobca oznámil žalovanej listom z 3. 4. 1965, že odstupuje od zmluvy, a žalobu podal 31. 5. 1965.

Nezaoberal sa však dostatočne dôvodnosťou žalobného nároku už preto, že si nesprávne vyložil ustanovenie § 401 ods. 1 o. z. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu možno dovodiť, že krajský súd vychádzal z toho, že podmienky pre použitie tohto ustanovenia nie sú dané, pretože žalobca bol žalovanou upozornený, že klavír potrebuje opravy, ktoré si vyžadujú náklad asi 1500 Kčs, teda viac ako robila kúpna cena. Občiansky zákonník v ustanoveniach, ktoré upravujú vzťahy medzi občanmi vyplývajúce z kúpnej a výmennej zmluvy, predpokladá (dôvodová správa k ustanoveniam § 399 a nasl. o. z.) – na rozdiel od ustanovení, ktoré sa týkajú týchto vzťahov medzi občanmi a organizáciami – , že predmetom takých zmlúv sú spravidla veci použité, ktoré predávajúci sám nepotrebuje a ktoré nie sú vždy bezvadné. Z toho a aj zo znenia § 401 ods. 1 o. z. („... vyjde najavo vada, na ktoré...“) je nutné dovodiť, že upozornenie predávajúceho by mohlo vylúčiť právo kupujúceho na zľavu, event. odstúpenie od zmluvy, len v prípade, že by sa týkalo určitej vady. Nestačilo by teda, ako sa krajský súd domnieva, že snáď žalovaná upozornila žalobcu len všeobecne na to, že klavír je vadný a že si oprava vyžaduje náklad asi 1500,- Kčs, keď neuviedla konkrétne, o aké vady išlo.

Krajský súd vychádzal ďalej z toho, že žalobca by nemohol uplatniť právo zo zodpovednosti za vady ani preto, že žalovaná nezamlčala vadu klavíru úmyselne a že dala žalobcovi možnosť, aby si mohol klavír prehliadnuť. Pretože v § 401 ods. 1 o. z. nie je – ako je tomu v § 400 o. z. – uvedené, že musí ísť o vadu, o ktorej predávajúci vie a na ktorú neupozornil, ale je uvedené len toľko, že podmienkou zodpovednosti za vady je, aby išlo o vadu dodatočne vyjdenú najavo, na ktorú kupujúceho predávajúcu neupozornil, je nutné z toho dovodiť, že toto ustanovenie sa nevzťahuje len na prípady, kedy predávajúci neupozorní kupujúceho na vady o ktorých vie, a teda tieto vady – či už úmyslne či z nedbalosti – zatají, ale aj na prípady, kedy ide o vady, ktoré vyšli nielen pre kupujúceho, ale aj pre predávajúceho dodatočne najavo a na ktoré predávajúci kupujúceho upozorniť ani nemohol, pretože o nich nevedel. V konaní bolo zistené, že žalobca mal možnosť si predom klavír prehliadnuť. Pre záver krajského súdu, že žalobca vedel o tom, v akom stave klavír kupuje, a že nedostatok dusítok nie je vadou, ktorú nebolo možné zistiť pri bežnej prehliadke, nie je vo výsledkoch konania dostatočný podklad. Krajský súd sa v tejto súvislosti nevyporiadal najmä s výpoveďou svedka J. K., učiteľa hudby, a J. V., hudobníka, ktorí súhlasne uviedli, že na vadu, spočívajúcu v tom, že na klavíre chybovali dusítka, mohol prísť len klavírista, nie však laik. Pretože išlo o posúdenie otázky, ktorá vyžadovala odborné znalosti (§ 127 o. s. p.), mal krajský súd sa vyporiadať aj so stanoviskom znalca J. T., ktorý tak isto uviedol, že žalobca, ktorý nie je odborníkom, nemohol poznať vady klavíru.

Krajský súd, keď dospel k záveru, že žalobca nemá právo zo zodpovednosti za vady, nezaoberal sa bližšie vadami veci a najmä tým, či ide o vady, ktoré ju robia neupotrebitelnou a pre ktoré by žalobca mal právo odstúpiť od zmluvy. Aj keď – ako krajský súd správne konštatoval – nemožno podľa prípisu Československých hudobných nástrojov, oborového podniku H. K. z 26. 5. 1967 celkom vylúčiť možnosť opravy klavíru, bude treba pri posúdení, či ide o vadu robiacu klavír neupotrebitelným, vyporiadať sa s tým, že aj podľa tohto vyjadrenia by išlo o opravu prakticky ťažko prevediteľnú,

vyžadujúcu značne vysoký náklad a značne neúčelnú. Tiež znalec J. T. vo svojom posudku uviedol, že klavír bol vyrobený asi pred 120 rokmi, že je v takom stave, že by žiadny závod ani odborník nevykonal jeho opravu, pretože by vyžadovala náklad, ktorý by trojnásobne prevyšoval cenu, ktorú by mal celý klavír po oprave, a že ani po tejto oprave by nemohol slúžiť svojmu účelu, pretože sa hodí len na to, aby bol vyhodенý do zberu.

Bol teda rozsudkom okresného súdu porušený zákon v ustanovení § 401 ods. 1 o. z. a v ustanoveniach § 6, 120 ods. 1 a § 132 o. s. p.